

BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉ

Výroční zpráva 2022

OBSAH

Základní údaje o organizaci	3
Z historie Biskupství brněnského	4
Úvod	6
Mozaika akcí roku 2022	7
Úkony duchovní správy za rok 2022	12
Pastorace a vzdělávání	13
Katecheti a náboženské vzdělávání dospělých	16
Církevní školství	19
Péče o rodiny	23
Péče o seniory	27
Aktivita pro mládež	29
Charita	32
Diecézní soud a Akademie kanonického práva	37
Kultura a památky	39
Diecézní muzeum	39
Diecézní konzervátorské centrum	42
Knihovna Biskupství brněnského	46
Diecézní archiv	47
Cestovní ruch a církevní turistika	49
Internetové prezentace	51
Stavební akce	54
Fond na podporu kněží a pastorace v brněnské diecézi	58
Hospodaření brněnské diecéze	60
Poděkování	63

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ORGANIZACI

Kontaktní údaje:

Biskupství brněnské
Petrov 269/8
601 43 Brno

Tel.: +420 533 033 111
Fax: + 420 543 237 042
e-mail: brno@biskupstvi.cz
<http://www.biskupstvi.cz>

IČ: 00445142, DIČ: CZ00445142

Bankovní spojení:

číslo účtu 1341625329/0800 Česká spořitelna, a. s.

Právní forma:

Biskupství brněnské je zapsáno v Rejstříku evidovaných právnických osob na Ministerstvu kultury ČR pod číslem ev. 8/1-06/1994 v souladu s § 20 zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech.

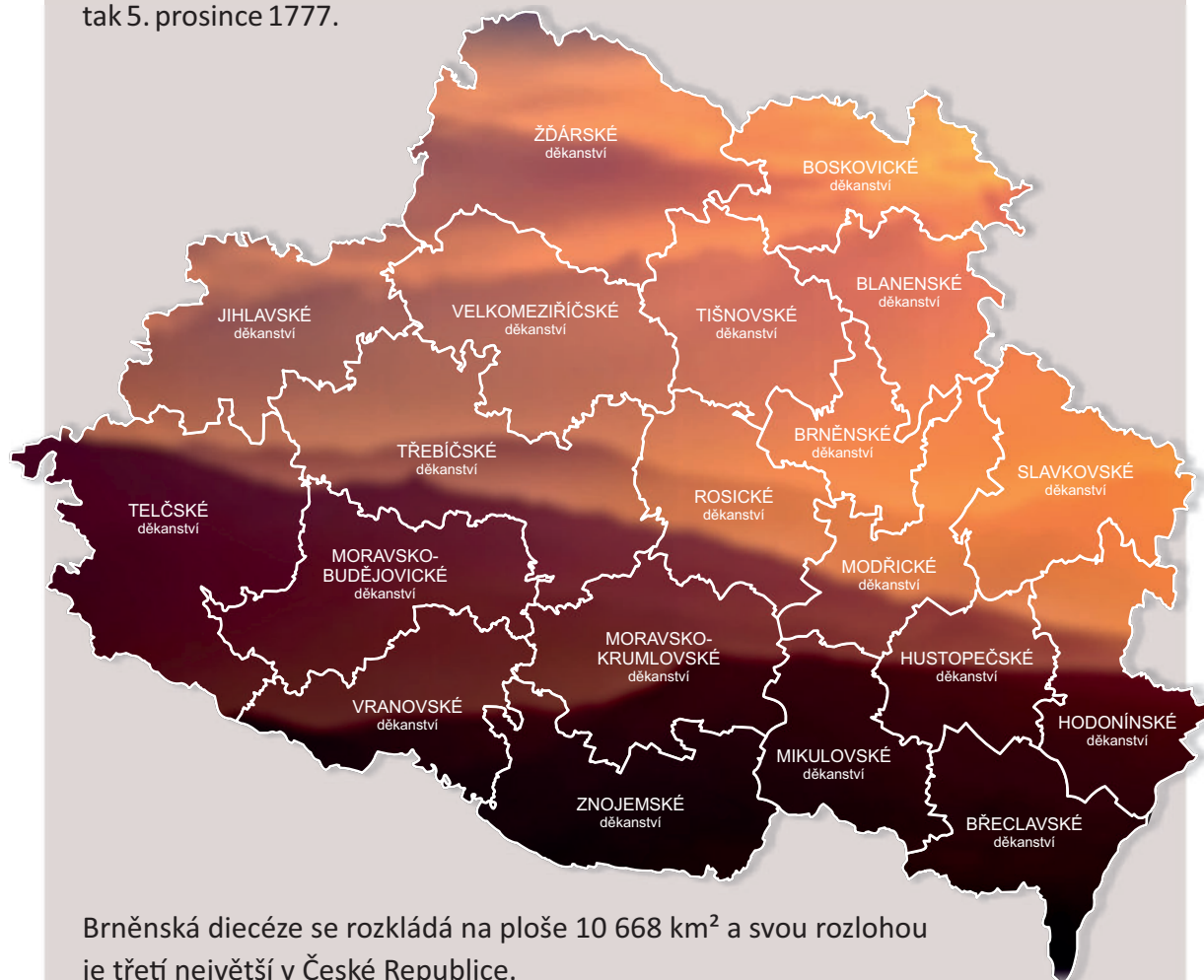
Statutární zástupci:

Mons. Mgr. Ing. Pavel Konzbul, Dr., biskup brněnský
Mons. Mgr. Pavel Kafka, generální vikář

Z HISTORIE BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO

Založení Biskupství brněnského je spjato s církevními reformami Marie Terezie a Josefa II., které v sedmdesátých letech 18. století radikálně zasáhly do života církve v celé habsburské monarchii. Na přímý podnět císařovny Marie Terezie a na základě buly papeže Pia VI. bylo roku 1777 povýšeno olomoucké biskupství na arcibiskupství a na jihozápadě Moravy došlo k založení biskupství nového, se sídlem v Brně. Stalo se tak 5. prosince 1777.

Brněnská diecéze se rozkládá na ploše 10 668 km² a svou rozlohou je třetí největší v České Republice.

V roce 2022 bylo do dvaceti děkanátů na území brněnské diecéze sdruženo 450 farností a jedna farnost exemptní. O farnosti pečovalo 251 diecézních a 81 řeholních kněží, kterým pomáhalo 42 stálých jáhnů.

Z HISTORIE BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO

Na území brněnské diecéze se nachází 1962 kostelů, kaplí a kapliček. K nejvýznamnějším poutním místům patří Brno - Tuřany, Hluboké Mašůvky, Kostelní Vydří, Křtiny u Brna, Přibyslavice, Sloup v Moravském krasu, Vranov u Brna, Zelená hora u Žďáru nad Sázavou a Žarošice. K významným chrámům se řadí také bazilika Nanebevzetí Panny Marie v Augustiniánském opatství Brno na Mendlově náměstí, bazilika svatého Prokopa v Třebíči a bazilika Nanebevzetí Panny Marie ve Žďáru nad Sázavou.

Brněnská diecéze má dvě kapituly:

Královskou stoliční kapitulou

sv. Petra a Pavla v Brně, která byla

založena 7. března 1296, a Význačnou kolegiální kapitulou u svatého

Václava v Mikulově, založenou 22. srpna 1625. Mužský řád, který v brněnské

diecézi působí nejdéle, jsou benediktini. V roce 2018 slavili 970 let od svého příchodu

do Rajhradu, resp. na Moravu. Nejstarší ženskou řeholí jsou cisterciáčky, jejichž klášter

Porta coeli v Předklášteří u Tišnova byl založen již roku 1233 královnou Konstancí,

matkou svaté Anežky České.

ÚVOD

V jubilejním roce 245. výročí založení biskupství v Brně se církev v naší republice dočkala tří nových jmenování.

1. května jmenoval papež František novým apoštolským nunciem v České republice arcibiskupa Mons. Judu Thaddeuse Okolo.

13. května jmenoval papež František 37. pražským arcibiskupem a 25. českým primasem Mons. Jana Graubnera, dosavadního arcibiskupa olomouckého a metropolitu moravského.

26. května jmenoval papež František 14. brněnským biskupem Mons. Pavla Konzubla, dosavadního pomocného biskupa brněnského, titulárního biskupa litomyšlského a generálního vikáře brněnské diecéze.

Foto: © Štěpán Langášek

MOZAIKA AKCÍ JUBILEJNÍHO ROKU 245. VÝROČÍ ZALOŽENÍ BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO

- K začátku jubilejního roku 245. výročí založení Biskupství brněnského napsal brněnský biskup Vojtěch Cikrle Pastýřský list „Rodina, farnost, diecéze“, který se četl při bohoslužbách v neděli 16. ledna.
- Děkan a první prelát Královské stoliční kapituly sv. Petra a Pavla a bývalý dlouholetý generální vikář brněnské diecéze Mons. Jiří Mikulášek oslavil 5. února osmdesáté narozeniny.
- Diecézní charita Brno si v únoru připomněla třicetileté výročí od obnovení své činnosti brněnským biskupem Vojtěchem Cikrlem.
- V den 50. výročí úmrtí 12. sídelního brněnského biskupa Karla Skoupého (22. února) slavil v katedrále sv. Petra a Pavla biskup Vojtěch Cikrle za svého předchůdce děkovnou bohoslužbu.
- V úterý 22. února převzal biskup Vojtěch Cikrle na bratislavském arcibiskupství finanční dar na pomoc postiženým tornádem. Do Svatomartinské sbírky přispěli slovenští věřící vysokou částkou 3 403 000,- Kč.
- V pondělí 28. února zemřel iniciátor a organizátor kurzů Spirituální dimenze člověka Brněnské akademie třetího věku prof. ThLic. MUDr. Květoslav Šjpr, CSC.
- Dne 1. března zemřel v Olomouci Mons. prof. Ladislav Tichý, Th.D., kněz brněnské diecéze, významný český biblista, dlouholetý vedoucí Katedry biblických věd CMTF UP v Olomouci, v letech 1991–1997 také děkan olomoucké teologické fakulty, později sídelní kanovník Metropolitní kapituly u svatého Václava v Olomouci.
- V souvislosti s válkou na Ukrajině vyzval 15. března biskup Vojtěch Cikrle věřící brněnské diecéze k aktivní pomoci ukrajinským uprchlíkům. Do 30. března se k výzvě zapojilo přes padesát farností, jejichž prostřednictvím našlo nový domov více než dvě stě padesát osob.
- Pomocný biskup Pavel Konzbul jako diecézní koordinátor synody „Za synodální církvev: společenství, spoluúčast a poslání“, zveřejnil k 31. březnu aktuální údaje z brněnské diecéze, které byly zpracovány z 572 výstupů ze synodních skupin. Diecézní fáze synody byla zakončena při liturgii 7. května v katedrále sv. Petra a Pavla.

- Ve středu 30. března složilo na Petrově přísahu sedm znalců, kteří byli ustanoveni brněnským biskupem Vojtěchem Cikrlem jako členové historické komise v beatifikačním řízení služebníka Božího P. Martina Středy, Sl.
- Děkovnou bohoslužbu při příležitosti 30. výročí založení Centra pro rodinu a sociální péči v Brně slavil 15. května v katedrále sv. Petra a Pavla brněnský biskup Vojtěch Cikrle.
- Papež František jmenoval 26. května 14. brněnským biskupem Pavla Konzbulu, dosavadního pomocného biskupa brněnského, titulárního biskupa litomyšlského a generálního vikáře brněnské diecéze.
- Ve dnech 10. až 12. června se konal ve Slavkovicích a v Novém Městě na Moravě IV. kongres o Božím milosrdenství. Heslo kongresu znělo „Jedině v Kristu“.
- V sobotu 18. června při bohoslužbě v katedrále sv. Petra a Pavla udělil biskup Vojtěch Cikrle tři kněžská a jedno jáhenské svěcení. Josef Janoušek se stal 250. knězem, kterého od roku 1990 biskup Cikrle vysvětil. Celkem udělil 252 kněžských svěcení.
- V den slavnosti diecézních patronů sv. Petra a Pavla 29. června nově jmenovaný 14. diecézní biskup brněnský Pavel Konzbul kanonicky převzal vedení diecéze. Biskup Vojtěch Cikrle při této příležitosti poděkoval za dvaatřicet let ve službě diecézního biskupa.
- Od 1. července byl jmenován novým generálním vikářem brněnské diecéze R. D. Mgr. Pavel Kafka.
- K 1. srpnu byl jmenován biskupským vikářem pro pastorační a vzdělávací dosavadní velkomeziříčský farář a děkan R. D. Mgr. Pavel Šenkyřík. Ve funkci nahradil kanovníka R. D. Mgr. Romana Kubína, který odešel do Prahy na pozici ředitele Sekce pro mládež České biskupské konference.
- V neděli 3. července se při bohoslužbách ve farnostech brněnské diecéze četl „První pastýřský list“ brněnského biskupa Pavla Konzbulu, ve kterém představil hlavní priority své služby, kterými jsou: modlitba, vztahy, farní společenství a rodina.

- V roce 2022 se připomínalo dvě stě let od narození augustiniánského opata Gregora Johanna Mendela. K tomuto výročí připravilo starobrněnské opatství velké oslavy, zahájené 17. července mší v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně, kterou celebroid Jan Grauber, arcibiskup pražský a primas český.
- Poutní bohoslužbě v den slavnosti Nanebevzetí Panny Marie v pondělí 15. srpna předsedal v bazilice na Starém Brně vídeňský arcibiskup Christoph kardinál Schönborn, OP.
- Diecézní pouť rodin 27. srpna se poprvé konala v Předklášteří u Tišnova. Hlavním celebrantem poutní bohoslužby byl brněnský biskup Pavel Konzbul.
- Řád paulánů oslavil třicet let své novodobé historie ve Vranově u Brna. Biskup Vojtěch Cikrle, který řeholníky v srpnu 1992 po více než dvou letech opět pozval do brněnské diecéze, zde slavil poutní bohoslužbu 11. září.
- Ve čtvrtek 6. října se více než šest set dětí - prvokomunikantů z farností brněnské diecéze setkala v Brně na Petrově s brněnským biskupem Pavlem Konzbulem a zúčastnilo se bohatého duchovního programu.
- Jednota Musica sacra a Biskupství brněnské – Středisko pro liturgickou hudbu pořádala 8. října pro varhaníky, chrámové zpěváky a hudebníky již 25. Svatocecilské setkání, které bylo současně oslavou 30. výročí založení jednoty Musica sacra.
- V sobotu 12. listopadu požehnal brněnský biskup Pavel Konzbul obnovený Mendelův skleník v areálu augustiniánského opatství na Starém Brně.
- Dvacáté páté výročí působení sester klarisek v tehdy nově zřízeném klášteře v Brně- Soběšicích připomněla děkonná bohoslužba 16. října. Hlavním celebrantem byl biskup Vojtěch Cikrle, který novostavbu klášterního objektu s kaplí o kapacitě 80 míst posvětil 1. listopadu 1997.
- Mons. Jan Mráz, kancléř Biskupství brněnského a farář u kostela sv. Tomáše v Brně, byl 1. listopadu zvolen proboštem Královské kolegiální kapituly Všech svatých na Hradě Pražském.

- V neděli 4. prosince byla v katedrále sv. Petra a Pavla za účasti obou brněnských biskupů slavena děkovná bohoslužba při příležitosti 245. výročí založení Biskupství brněnského.
- V sobotu 19. listopadu se v prostorách Biskupského gymnázia v Brně konalo za účasti brněnského biskupa Pavla Konzubla diecézní synodální setkání, kterého se účastnilo přes 120 moderátorů farních skupin a dalších osob aktivně zapojených do synodální cesty.
- V den slavnosti Ježíše Krista Krále 20. listopadu se při bohoslužbách ve farnostech brněnské diecéze četl „Pastýřský list biskupa Pavla o povolání“.
- Přímý přenos půlnoční bohoslužby 24. prosince Česká televize nabídla z katedrály sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově. Hlavním celebrantem byl brněnský biskup Pavel Konzbul.

ZEMŘEL EMERITNÍ PAPEŽ BENEDIKT XVI.

Dne 31. prosince v 9.34 hodin zemřel v klášteře Mater Ecclesiae ve Vatikánu ve věku devadesáti pěti let emeritní papež Benedikt XVI.

Brněnský biskup Pavel Konzbul v souvislosti s jeho úmrtím vyzval věřící brněnské diecéze, aby na zesnulého pamatovali ve svých modlitbách.

Foto: © Vít Kobza, Člověk a víra

ÚKONY DUCHOVNÍ SPRÁVY

děkanství	svátosti				pohřby	kněží v činné službě	nedělní bohoslužby	
	křty	biřmování	první svaté přijímání	sňatky			počet	účast
exemptní farnost	88	82	12	36	10	10	9	670
blanenskéé	175	24	109	56	178	11	29	2 394
boskovické	181	99	138	50	276	13	28	3 639
brněnské	622	79	351	118	701	66	88	11 642
břeclavské	147	70	84	59	207	8	22	2 201
hodonínské	332	70	176	52	304	17	43	5 199
hustopečské	144	41	107	42	164	12	28	2 573
jihlavské	154	66	137	32	208	14	37	2 227
mikulovské	72	0	45	19	79	6	20	711
modřické	214	1	152	58	238	16	43	4 292
moravskobudějovické	135	26	76	35	168	9	29	2 088
moravskokrumlovské	98	17	45	23	133	10	33	1 491
rosické	143	65	83	31	161	12	29	1 911
slavkovské	155	62	85	45	212	16	37	2 205
telčské	136	78	65	47	151	16	36	2 057
tišnovské	179	12	125	61	212	12	29	2 094
třebíčské	231	116	126	67	327	13	43	3 886
velkomeziříčské	267	83	162	80	281	11	28	4 393
vranovské	58	3	22	21	70	5	22	653
znojenské	192	64	54	58	150	14	37	1 522
žďárské	282	163	194	80	283	17	47	4 976
celkem	4 005	1 221	2 348	1 070	4 513	308	716	62 824

PASTORACE A VZDĚLÁVÁNÍ

Rok 2022 byl zvláště na svém počátku ovlivněn pandemií koronaviru covid-19. Ještě do konce měsíce února zajišťovalo pastorační středisko administraci agendy povinného testování zaměstnanců biskupství, spojenou s evidencí certifikátů, hlášením pozitivního i negativního testování a v neposlední řadě i s objednáváním a distribucí testů k tomuto potřebných. Hodně času a práce zvláště v první části roku se soustředilo na poradenství po telefonu, na on-line porady a videokonference.

14. ročník Noci kostelů

V pátek 10. června se otevřely kostely a modlitebny křesťanských církví napříč Českou republikou. Na území brněnské diecéze se zapojilo rekordních 233 míst s nabídkou 1100 programů (v ČR 1 729 míst se 7500 programy, v městě Brně 49 míst). V brněnské diecézi zaznamenali organizátoři okolo 100 000 návštěvnických vstupů. Mobilní aplikace se letos rozšířila vedle systému Android také pro systém iOS a umožňovala mj. zobrazit nabídku programu nejbližších kostelů a modliteben podle GPS polohy uživatele. Program bylo možno také nalézt na webových stránkách Noci kostelů a v tištěných novinách. Na základě reakcí návštěvníků i médií se otevřené prostory kostelů, i připravené doprovodné programy, těšily velkému zájmu široké veřejnosti.

Křesťanský advent a Vánoce

Tento projekt mohl opět nabídnout nejširší veřejnosti rozmanité adventní a vánoční aktivity ve farnostech, sborech, modlitebnách a duchovních centrech na území města Brna i na dalších místech brněnské diecéze. Zapojilo se celkem 66 kostelů, z toho 43 míst ve městě Brně, které nabídky cca 300 programů s adventní a vánoční tematikou. Novinkou bylo např. uspořádání víkendových Charitativních adventních trhů v Zahradách pod Petrovem, které mimo jiné představily různé neziskové organizace. K dispozici bylo Betlémské světlo pro zájemce, a to také ve většině kostelů v centru města i v mnohých dalších. V rámci tradičních Brněnských Vánoc se na náměstí Svobody uskutečnil interaktivní program o životě svatých a se svými vystoupeními se zapojily také církevní školy.

Vzdělávání

Na jaře roku 2022 se mohlo uskutečnit pokračování Teologických večerů, další cyklus tentokrát šesti přednášek ve třech večerech. Přednášející lektoři ThLic. Jiří Brtník a ThLic. Petr Šikula ve třech z nich představili synodu a synodalitu v církvi teoreticky i prakticky. V přednáškách Panorama dějin spásy se doc. RNDr. Ivana Vlková, Th.D zamýšlela nad třemi starozákonními částmi velikonoční liturgie.

Služba ve farnosti

Kurz Služba ve farnosti probíhá jednou za dva roky, navazuje na kurz Teologický a je určen těm, kteří slouží nebo budou sloužit ve farnostech při podávání svatého přijímání, návštěvách nemocných s eucharistií, vedení bohoslužeb slova bez kněze, vedení Denní modlitby církve, modlitby růžence, křížové cesty, malého společenství apod. V roce 2022 byl kurz zahájen v lednu a v březnu ukončen na Petrově 2. Čtyři sobotní vzdělávací setkání absolvovalo kvůli hygienickým opatřením souvisejících s pandemií do 30 účastníků, ačkoli zájem byl větší.

Pastorace manželství a rodiny

Formační kurz pro mladé páry s názvem „Tajemství partnerských vztahů“ se v listopadu 2022 po dvouleté přestávce opět konal formou osobního setkávání. Pod vedením zkušených odborných lektorů proběhlo šest tříhodinových bloků tvořených přednáškami, workshopy i aktivitami, reflektujícími teoretickou část. Velmi vítané a využité byly i nabídky individuálních konzultací a poradenství. Cílem kurzu bylo nabídnout mladým lidem ucelenou formaci v oblasti partnerských vztahů a přípravy na manželství, a pomoci jim uvědomit si důležitost základních hodnot i dobrého manželství a stabilní rodiny.

Publikace

Průvodce adventem

Oblíbený průvodce byl připravován po třiadvacáté a vytištěn v nákladu 12 000 kusů opět s celobarevnou obálkou. Již po deváté se stal „Průvodce adventem“ dostupným rovněž pro uživatele mobilních telefonů.

Křesťanský advent a Vánoce

Vyhledávaná brožura opět shrnula nabídku adventních a vánočních programů, informace o termínech bohoslužeb a Tříkrálové sbírce, o příležitostech získat Betlémské světlo a o možnostech prohlídky betlémů desítek kostelů a modliteben z Brna a okolí. Informační brožurka je široké veřejnosti k dispozici zdarma v kostelech a modlitebnách, ale i na turistických informačních centrech, v knihovnách, ve školách a ve volnočasových a kulturních zařízeních.

<https://pastorace.biskupstvi.cz>

KATECHETI A NÁBOŽENSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Činnost Diecézního katechetického centra (dále DKC) se orientovala na podporu katecheze a výuky náboženství ve farnostech skrze nabídku pomůcek a programů, na formaci a podporu katechetů a učitelů náboženství v diecézi a na jejich evidenci.

VÝUKA NÁBOŽENSTVÍ A KATECHEZE

V roce 2022 se kromě kněží a jáhnů věnovalo katechezi a výuce náboženství také 348 katechetů-laiků. Katecheze na farách a v jiných církevních budovách navštěvovalo v brněnské diecézi 787 předškolních dětí a 2 560 dětí školního věku. Vzdělávalo se zde také 165 středoškoláků a 214 mladých dospělých. Výuku náboženství, která probíhala na veřejných základních a středních školách, navštěvovalo 8 245 žáků. Kromě systematické katecheze a výuky náboženství dětí se ve farnostech scházela také různá společenství (mladých, dospělých či seniorů), která zahrnovala celkem 11 005 osob.

KURZ KATECHETA

V květnu 2022 ukončili své vzdělávání posluchači „Kurzu Katecheta“. Kurz trvá vždy jeden školní rok a je určen těm, kdo se chtějí zapojit po dohodě s duchovním správcem ve farní katechezi dětí, mládeže či jiné věkové skupiny nebo v jakékoliv další pastorační činnosti pro farnost. Cílem kurzu je poskytnout účastníkům základní vědomosti z katecheticko-pedagogických oborů, nechat je vyzkoušet si základní katechetické metody a dát jim podněty k prohloubení duchovního života skrze přednášky a nabídky konkrétních akcí. Novinkou bylo otevření seminářů „Katechetické metody“ pro širší okruh katechetů, kteří si mohli různé metody připomenout a prakticky si je vyzkoušet. Kurz úspěšně dokončilo třicet posluchačů.

PERMANENTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ KATECHETŮ

Katecheté se scházejí ve svých farnostech a v děkanátech. Kromě toho pro ně byla připravována setkání v Brně. V únoru se zde setkali s ThLic. Josefem Prokešem v programu „Jak hlásat evangelium v současné společnosti“, v květnu se sešli při setkání „Modlitba při katechezi dětí“ - přednášel ThLic. Tomáš Koumal. V červenci proběhl dvoudenní „Letní teologický seminář“ s přednáškovými bloky Mgr. Zdeňka Drštky (systematická teologie) a přednáškou ThLic. Davida Ambrože (morální teologie). Při říjnovém setkání katecheta Mgr. Martina Brestovská zprostředkovala své dojmy z mezinárodního katechetického kongresu v Římě.

AKCE

Postní pátky v brněnské katedrále

Během pěti postních pátků se v brněnské katedrále vždy po křížové cestě a mši svaté konaly duchovní promluvy pro veřejnost. Letošním tématem bylo „Naslouchat a slyšet“. Promluvy bylo možné sledovat i přes YouTube kanál Katedrála Petrov. Se svými příspěvky vystoupili Jiří Janalík, Tomáš Koumal, Jan Kříž, Jan Špilar a Petr Beneš.

Poutě a exkurze

Během školního roku měli katecheté možnost setkat se i při poutích a exkurzích, které DKC pořádalo. Ve dnech 7. až 11. dubna se uskutečnila pouť katechetů do Říma, 14. června se konala exkurze do Mendelova muzea na Starém Brně, Mendlova refektáře a Augustiniánské knihovny.

Prvokomunikanti

Ve čtvrtek 6. října se v Brně na Petrově konalo setkání více než šesti set prvokomunikantů z celé brněnské diecéze s biskupem Pavlem Konzbulem, se kterým se po bohoslužbě mohly děti setkat v sakristii katedrály. Na dalších stanovištích na ně čekali někteří světcí a významné osobnosti. Mottem setkání byla věta „Neboj se, jen věř“, symbolem víry se stal model horkovzdušného balonu.

PROJEKTY

Projekty slouží jako inspirace pro rodiny, farnosti či jednotlivce k prožití některých období liturgického roku, případně se mohou vázat k nějakému významnějšímu výročí. Jsou dostupné na webu katechetického centra pro všechny zájemce. Ti je pak sami realizují ve svém prostředí.

Ježíš je náš pravý král – postní projekt

Stěžejním motivem byla scéna slavného Ježíšova vjezdu do Jeruzaléma na oslátku. Účastníci během postní doby „prostírali pláště a ratolesti“ před pomyslnými branami Jeruzaléma, aby vyjádřili svou ochotu otevřít své srdce Ježíši a ukázat, že chtějí, aby on jedině byl králem jejich života. Ilustrace vytvořila Anna Sedláčková.

Přiblížilo se nebeské království – adventní projekt

V adventním projektu se DKC inspirovalo sv. Janem Křtitelem, jehož slova jsou zaznamenána v evangeliu. Každý adventní týden účastníky provázely Janovy výroky podpořené obrázky a náměty k tomu, jak využít svůj čas. Proto byl motivem symbolický „orloj“. Projekt bylo možné realizovat ve farnosti i doma v rodině.

VSTUPY DO ŠKOL

Cílem projektu je představovat ve školách, převážně základních, témata spojená s křesťanstvím. Proškolení lektori v připravených výukových programech předávají žákům poselství křesťanských svátků a seznamují je s významnými postavami křesťanství, s křesťanskými symboly a hodnotami. Všechny nabízené výukové programy jsou v souladu s „Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV)“ a mají akreditaci MŠMT ČR v systému Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Ve školním roce 2021/22 se lektori těchto vstupů vrátili po covidové pauze do škol v téměř plném rozsahu. Tento rok se stal druhým nejúspěšnějším v historii projektu. Programy bylo osloveno více než 15 000 dětí, z toho vánoční programy absolvovalo 5 500 dětí, velikonoční programy přes 6 500 dětí. Novým programem k výročí sv. Ludmily bylo osloveno téměř 700 dětí. Zájem byl i o programy „Bible“ a „Cyril a Metoděj“. Programy probíhaly nejen ve školních třídách, ale také v historických prostorách brněnského biskupství na Petrově.

CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ

Biskupství brněnské je zřizovatelem pěti církevních škol – Biskupského gymnázia Brno a mateřské školy, Katolického gymnázia Třebíč, Křesťanské základní školy Jihlava, Střední odborné školy sociální u Matky Boží Jihlava a Mateřské školy Jabula v Moravských Budějovicích. Dále dvou školských zařízení: Církevního domova mládeže (dále CDM) Petrinum a Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny (dále KPPP) Brno. Koncem roku 2022 se v nich vzdělávalo 90 předškolních dětí, 270 žáků základní školy a 1403 středoškoláků. CDM Petrinum se stal přechodným domovem pro 118 studentů. Služeb KPPP Brno v roce 2022 využilo 1 050 klientů (především rodičů s dětmi), kterým bylo poskytnuto více než 4 100 konzultací, intervencí a odborných vyšetření.

Zájem o studium na církevních školách v rámci diecéze je stále značný. Například na Biskupském gymnáziu Brno, které poskytuje vzdělání více jak 30 roků, je každoročně přijat každý třetí uchazeč, dlouhodobě velký zájem je i o umístění dětí v mateřské škole při tomto gymnáziu. Jihlavská základní škola, která nabízí vzdělávání i dětem s nejrůznějšími handicap, je vyhledávaná rodiči z celého regionu.

Resort školství v České republice se po období nejrůznějších omezení covidové epidemie ocitl před další výzvou: nabídnout a přizpůsobit dětem a mladým lidem prchajícím před válkou na Ukrajině vzdělávací a volnočasové aktivity. Církevní zařízení brněnského biskupství v rámci této výzvy opakovaně uspořádala finanční a humanitární sbírky, pomohla s realizací adaptačních a volnočasových programů, brněnský domov mládeže Petrinum umožnil ubytování čtyřem studentům. Zejména v počátečním stadiu konfliktu se školy pokusily i o jejich začlenění do výuky. Potěšitelné je, že některé vytrvaly doposud. Ke konci roku 2022 KZŠ Jihlava vzdělávala 18 ukrajinských žáků a tři studenty Biskupské gymnázium v Brně.

Žáci a studenti církevních škol dosáhli opět zajímavých úspěchů: J. Kohl z brněnského Biskupského gymnázia obdržel Cenu J. Heyrovského za vynikající účast ve dvou olympiádách (fyzikální a astronomické), další zvítězili ve sportovně-vědomostní soutěži o „Pohár rektorky Univerzity obrany“ a v ostatních krajských sportovních kláních. Potěšila také celostátní první místa v literárním projektu Cemach a v konverzaci ve španělštině, 2. místa z francouzské olympiády a z mezinárodního projektu Evropské vesmírné agentury i první místo krajského kola matematické olympiády. Studenti Katolického gymnázia Třebíč obsadili v krajském kole SOČ první dvě místa (kategorie ekonomika a kultura) a uspěli v moravské části florbalového turnaje SŠ Subterra Cup. Do různých soutěží se zapojuje také jihlavská Střední odborná škola sociální u Matky Boží.

PŘEHLED CÍRKEVNÍCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ, JEJICHŽ ZŘIZOVATELEM JE BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉ

MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola při Biskupském gymnáziu Brno
Barvičova 85, 602 00 Brno, tel. 739 526 994, www.bigy.cz

Mateřská škola Jabula Moravské Budějovice
Komenského 1729, 676 02 Moravské Budějovice, tel. 734 686 237
www.msjabula.cz

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Křesťanská základní škola Jihlava
Náměstí Svobody 3, 586 01 Jihlava, tel. 567 309 565
www.krestanka.cz

GYMNÁZIA

Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola
Barvičova 85, 602 00 Brno tel. 543 429 101, www.bigy.cz

Katolické gymnázium Třebíč
Otmarova 22, 674 01 Třebíč, tel. 561 207 111, www.kgtrebic.cz

STŘEDNÍ ŠKOLY

Střední odborná škola sociální u Matky Boží Jihlava
Fibichova 67, 586 01 Jihlava, tel. 567 303 782
<https://web.sosmb.cz/>

DALŠÍ ZAŘÍZENÍ

Církevní domov mládeže Petrinum Brno
Veveří 15, 602 00 Brno, tel. 541 213 064
www.petrinum.cz

Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna Brno
Veveří 15, 602 00 Brno, tel. 739 450 034, www.kpppb.cz

HOSPODAŘENÍ CÍRKEVNÍCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZŘÍZENÝCH BISKUPSTVÍM BRNĚNSKÝM V ROCE 2022

Náklady v Kč	
Osobní	174 970 000
Opravy	3 077 000
Ostatní	70 308 000
Celkem	248 355 000

Výnosy v Kč	
Dotace	208 914 000
Dary	1 119 000
Nájemné apod.	33 241 000
Ostatní	5 066 000
Celkem	248 340 000

PÉČE O RODINY

Centrum pro rodinu a sociální péči (CRSP) je nezisková organizace zřízená Biskupstvím brněnským v roce 1992. Jejím posláním je podpora rodiny ve všech fázích vývoje a pomoc ve specifických životních situacích.

Rok 2022 byl rokem nových nadějí. Organizace mohla opět poskytovat prezenční služby bez omezení, ale čelila také výzvám spojeným s aktuálním společenským děním. Připravila například projekt integrace dětí ukrajinských uprchlíků na školách a začala také realizovat svůj první mezinárodní projekt zaměřený na zlepšování duševního zdraví rodičů v obtížných životních situacích. Rok byl významným také díky 30. výročí založení CRSP. V rámci oslav se konal „Den pro rodinu“ pod záštitou otce biskupa Vojtěcha Cikrleho, který v roce 1992 stál u zrodu organizace.

PASTORACE

V roce 2022 rostl zájem snoubenců o kurzy příprav na manželství. Celkem lektoři připravovali 110 párů snoubenců a bylo proškoleno 12 nových lektorů těchto kurzů. Probíhaly i další programy zaměřené na podporu manželských párů a snoubenců – „Kurzy partnerství“, program „Svatba. A co dál?“ a program duchovních večerů „Jsme jedno a není nám to jedno“. Tyto programy absolvovalo celkem téměř 300 účastníků.

V průběhu roku připravovalo CRSP duchovní obnovy, kterých se účastnilo celkem 133 lidí. Proběhla postní duchovní obnova pro manžele na téma „Bůh v naší rodině“, adventní duchovní obnova pro manžele na téma: „Strach, obavy, nejistota v křesťanském manželství. Lze nad nimi zvítězit?“ i duchovní obnova pro ženy na téma „Modlitba – zdroj duchovní síly“.

Centrum se věnovalo také duchovní a psychologické péči o rodiny se zkušeností rozvodu či rozchodu, celkem tak bylo podpořeno 136 osob. Lednové „Duchovní setkání pro rozvedené“ bylo zaměřeno na téma „Cesta k naději. O pozitivních pilířích v životě“. „Diecézní setkání pro rozvedené“ proběhlo v dubnu. Realizována byla také duchovní obnova pro rozvedené na téma „Dvanáct pravidel pro život“ a pouť pro osamělé rodiče s dětmi. Probíhalo také psychologické poradenství a kurz „Na rozcestí“ zaměřený na klíčová témata související se zvládnutím této obtížné situace. Pro širokou veřejnost byla určena přednáška „Děti a rozvod“, která proběhla v rámci kampaně Národní týden manželství. On-line přednáška „Církev a rozvedení“, čerpající z dokumentu papeže Františka „Amoris Laetitia“, měla v průběhu Národního týdne manželství 310 zhlédnutí.

Již 18. ročník Diecézní poutě rodin byl nově pořádán v Předklášteří u Tišnova. V areálu kláštera Porta coeli byl pro cca 500 návštěvníků připraven duchovní a doprovodný program. Mši sloužil otec biskup Pavel Konzbul.

PODPORA RODIN VE SPECIFICKÝCH ŽIVOTNÍCH SITUACÍCH

V roce 2022 absolvovalo vzdělávací kurzy CRSP zaměřené na přípravu na rodičovství a ranou péči o dítě 327 účastníků. Pravidelné volnočasové programy navštěvovalo celkem 334 klientů. V rámci služby EFEKTIVNÍ RODIČOVSTVÍ® mohli rodiče absolvovat Kurzy efektivního rodičovství, ale využívali také jednorázové kurzy a psychologické poradenství. Proškoleny byly 15 lektorů kurzů efektivního rodičovství. Metodické kurzy pro pracovníky s dětmi absolvovalo 302 účastníků.

Probíhal také rozvoj sítě „FAMILY POINT místo pro rodinu®“, díky níž mohou rodiny s dětmi nalézt ve veřejném prostoru standardizovaná místa umožňující péči o děti. Kontaktní pracoviště této služby mělo v průběhu roku 2 942 návštěvníků. Myšlenka služby se šíří i za hranice kraje. K 31. prosinci 2022 bylo v provozu 64 Family Pointů, z toho 50 v Jihomoravském kraji.

Prostřednictvím služby „TROJLÍSTEK sblížení tří generací®“ již desátým rokem CRSP propojuje rodiny s dětmi a seniory. Součástí této činnosti byla také průběžná podpora zapojených klientů, vzdělávání, mezigenerační akce a společné setkávání „náhradních babiček“. V roce 2022 měla služba 102 klientů.

CRSP podporuje rodiny s dětmi s ADHD, komplexní služby zaměřené na tuto problematiku využilo v průběhu roku celkem 208 klientů. V roce 2022 úspěšně skončila také realizace dvouletého projektu „Komplexní podpora dětí s ADHD“

CRSP doprovází také pěstounské rodiny v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Prostřednictvím této služby získali pěstouni možnost vzdělávání, pomoci, odborného poradenství a společného pobytového programu. K 31. prosinci měla organizace v péči 37 pěstounských rodin.

V projektu „Děti nebe“ se CRSP věnuje podpoře rodičů prožívajících ztrátu dítěte, kterým je nabídnuto individuální psychologické poradenství. Byli proškoleni také profesionálové, kteří se s tématem setkávají v pomáhajících profesích.

HOSPODAŘENÍ CRSP V ROCE 2022

Výnosy v Kč	
Příjmy od klientů	2 154 000
Dotace	4 333 000
Příspěvky od státu	2 065 000
Příspěvky od nadací	351 000
Dary	2 410 000
Ostatní	106 000
Celkem	11 419 000

Náklady v Kč	
Materiál	194 000
Energie	315 000
Služby	2 680 000
Osobní	7 867 000
Ostatní	148 000
Celkem	11 204 000

CRSP se intenzivně věnuje rovněž tématu tzv. sendvičové generace a usiluje o informovanost laické veřejnosti a o medializaci tohoto tématu. Aktivně se účastnilo celostátního Fóra rodinné politiky ve Zlíně a uspořádalo minikonferenci „Sendvičová generace – volba či povinnost?“.

Pravidelná skupinová setkávání seniorů, individuální podpora v domácím prostředí a nově také výjezdní akce jsou zaměřeny na podporu a aktivizaci seniorů. Celkem se do těchto aktivit pro seniory zapojilo 42 osob.

Foto: © Dušan Kadlec

PÉČE O SENIORY

Od roku 2014 organizace Spokojený senior – KLAS, z.s. (dále jen spolek) přispívá ke zkvalitňování života seniorů, především v jejich přirozeném prostředí, podporuje důstojné a aktivně prožívané stáří, iniciuje budování veřejných služeb pro seniory, často v návaznosti na dobrou praxi v místě.

Hlavní činností organizace je zejména společensko-motivační a vzdělávací činnost, práce s dobrovolníky, metodická činnost, tvorba a šíření metodických materiálů a pomůcek, mezigenerační a místní spolupráce.

Rok 2022 byl konečně opět plný osobního setkávání a společných aktivit. Mezi stálé pravidelné aktivity patřily kurzy angličtiny a němčiny, kurz zdravotního a rehabilitačního cvičení pro seniory a počítačové kurzy pro začátečníky a pokročilé, dále stále více vyhledávaná výuka práce s chytrými zařízeními, nejčastěji telefony. Pravidelně se schází tři skupiny KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ®, z nichž má každá 8 až 15 členů. Své stálé místo v nabídce pro seniory si našlo chytré poradenství, které bylo hojně využíváno. Jedná se o individuální hodinové setkání, kdy si senior přinese vlastní chytré zařízení (PC, tablet nebo telefon) a lektor mu poradí s konkrétním problémem, kvůli kterému přišel. Již stálou činností jsou metodické návštěvy KLAS a farních společenství. Podpora animátorů KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® i animátorů farních společenství seniorů či jednotlivců pečujících o seniora v domácím prostředí je zajišťována formou distribuce metodických listů ZRNKO. Pro seniory, kteří navštěvují animátorů KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® spolek uspořádal 1. seniorskou olympiádu v Telnici u Brna, které se zúčastnilo 124 seniorů. V roce 2022 Spolek zorganizoval také tradiční týdenní pobyt pro seniory (Jeseníky, Ramzová) a zopakoval také čtyřdenní Pobyt v pohybu (Vysočina, Drahonín).

ROK 2022 V ČÍSLECH

Název aktivity (místo konání)	Počet setkání	Počet účastníků
Poradenství		
Chytré poradenství (Brno)	7	7
Kurzy pro veřejnost		
PC kurzy pro začátečníky (Brno)	30	14
PC kurzy pro pokročilé (Brno)	0	5
Tablet krok za krokem (Brno)	20	9
Ovládání chytrého telefonu pro začátečníky (Brno)	40	21
Ovládání chytrého telefonu pro pokročilé (Brno)	10	10
Angličtina pro pokročilé (Brno)	30	11
Akademie zdraví (Brno)	6	60
Němčina mírně pokročilí (Brno)	22	4
Němčina pokročilí (Brno)	35	12
Rehabilitační cvičení (Brno)	28	15
Zdravotní cvičení na židlích (Brno)	28	18
Klub čtenářů dříve narozených (Brno)	10	7
Pobyty		
Pobyt pro seniory (Jeseníky)	1	15
Pobyt v pohybu (Drahonín)	1	19
Odborné semináře		
Každý pohyb se počítá (Brumov-Bylnice)	1	14
Každý pohyb se počítá (Brno)	1	15
Trénink paměti (Svitavy)	1	20
Homo seniorus utilis (Brno)	1	13

Název aktivity	Počet setkání	Počet účastníků
Jednorázové akce pro veřejnost		
Rehabilitační cvičení - ukázková lekce (Brno)	1	6
Chytrý telefon - ukázková lekce (Brno)	1	8
Tablet krok za krokem (Brno)	0	8
Trénujte paměť, aniž byste opustili domov (Brno)	1	10
Zdravý krok (různá místa)	5	35
Seniorská olympiáda (Telnice u Brna)	1	124
Když se ztrácí sluch (Brno)	1	19
Mobilní počítačová učebna		
Mobilní počítačová učebna (Telnice u Brna)	1	6
Mobilní počítačová učebna (Telnice u Brna)	1	6
KLAS klub aktivních seniorů®		
Brno - Bašty (úterý 9.00 - 11.00) (Brno)	42	9
Brno - Bašty (úterý 13.00 - 15.00) (Brno)	40	7
Brno - Bašty (středa 10.00 - 12.00) (Brno)	40	15
Diecézní pouť seniorů		
Postní pouť na Hostýn	1	37
Dvoudenní putování Broumovskem	1	28
Pouť k Panně Marii Karmelské	1	34
Léto se Spokojeným seniorem		
Komentovaná vycházka na Kamenný vrch (Brno)	1	6
Z Líšně do Bílovic (Brno)	1	3
Komentovaná vycházka Willsonovým lesem (Brno)	1	6
Komentovaná vycházka lesoparkem Akátky (Brno)	1	8
Posilovna paměti		
Skupinová (Brno)	2	48

AKTIVITY PRO MLÁDEŽ

Mezi nejvýznamnější akce pro mládež v roce 2022 patřil Ples mládeže, Diecézní setkání mládeže s otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem, festival Kefasfest a nový projekt Goodways. Mimo tyto akce se Diecézní centrum mládeže podílelo na organizaci Celostátního setkání mládeže v Hradci Králové. Všechny tyto aktivity nabízí mládeži smysluplné využití volného času, setkání s vrstevníky, nové zážitky nebo osobní rozvoj.

PLES MLÁDEŽE

V lednu proběhl již 21. ročník Plesu mládeže v sále Milosrdných bratří ve Vídeňské ulici v Brně. Z důvodu hygienických opatření to však byla možnost pouze pro sto účastníků. K poslechu a tanci hrála kapela CCA GANG. Akci zahajovalo slavení mše svaté v kostele sv. Leopolda.

DIECÉZNÍ SETKÁNÍ MLÁDEŽE S OTCEM BISKUPEM VOJTĚCHEM

V letošním roce mohlo po „covidové pauze“ proběhnout Diecézní setkání mládeže s otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem tradiční formou. Motem setkání byl biblický citát „Vtaň, udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl“, který připravoval i na Celostátní setkání mládeže v Hradci Králové, do jehož příprav a organizace se zapojilo mnoho mladých. Sobotní hlavní program diecézního setkání začínal v katedrále sv. Petra a Pavla, následovala nabídka dopoledních skupinek na různá témata a odpolední program na Petrově vyvrcholil pontifikální bohoslužbou s otcem biskupem.

POKEC POD PETROVEM

„Pokec“ byl jedním ze staro-nových projektů, který pomohl oživit areál Zahrad pod Petrovem. Navazoval na loňský projekt „Talk show pod Petrovem“. V průběhu čtyř květnových a červnových večerů mohli účastníci akce vyslechnout rozhovory s věřícími osobnostmi na různá témata. Tyto večery v letošním roce pořádali absolventi animátorského kurzu; mohli se tak naučit spoustu zásadních i dílčích kompetencí ke tvoření akcí.

CHILL OUT POD PETROVEM

Jednalo se již o druhý ročník letních večerů v Zahradách pod Petrovem. Každý večer měl jiné zaměření i obsah. Na hudebním večeru mohli návštěvníci slyšet kapely OKno a WxP. Na divadelním chill out vystoupilo ochotnické divadlo Mezi Prkny z Veverské Bítýšky, které si připravilo představení pro děti (Z pohádky do pohádky) i pro dospělé (Vůně třešňového dýmu). Velkému zájmu se těšil také folklorní večer s brněnským folklorním souborem Lučina a s jejich cimbálovou muzikou.

VZDĚLÁVÁNÍ VEDOUČÍCH A ASISTENTŮ

Kvůli zapojení do projektu „Zvyšování kvality neformálního vzdělávání na Vysočině“ (tzv. „šablon“) mohlo Diecézní centrum mládeže vysílat své dobrovolníky a spolupracovníky na kurzy akreditované MŠMT, sdílet zkušenosti s dalšími organizacemi pracujícími s dětmi a mládeží a vzájemně se obohacovat. V rámci tohoto vzdělávání poskytlo DCM proškolení 54 účastníkům animátorského kurzu a zprostředkovalo několik kurzů vedoucím dětských táborů a absolventům animátorského kurzu, kteří pravidelně po celý rok pracují s dětmi a mládeží; - vydáno bylo 158 osvědčení. V roce 2022 bylo v rámci akreditovaného kurzu také vyškoleny 16 hlavních vedoucích letních táborů.

ANIMÁTORSKÝ KURZ

Jedná se o dvouletý studijně-formační kurz pro mladé lidi od 14 let, kteří se chtějí aktivně zapojovat ve svých farnostech a společenstvích. Omezení se nevyhnula ani tomuto kurzu, některá témata absolvovali účastníci on-line formou. V létě animátory provedli teorii her opět zkušení lektori z Prázdninové školy Lipnice.

FESTIVAL KEFASFEST

Na konci školního roku proběhl tradiční festival Kefasfest, který se konal v areálu bývalého kláštera Rosa Coeli v Dolních Kounicích. Letos se mohli zájemci těšit například na písničkáře Michala Horáka, kapelu JASNO, Adonai, rappery Isaac Records, zpěvačku Kateřinu Marii Tichou a spoustu dalších! Součástí byl i bohatý doprovodný program plný workshopů, přednášek a volnočasových aktivit.

VALENTINSKÁ POUŤ

Dne 13. února proběhla v kostele sv. Michala na Dominikánském náměstí již tradiční Valentinská pouť. Hosty pouti byli manželé Kvapilíkovi s přednáškou „Zamilovanost je zadarmo, ale láska je dřina“. Hudebně akci doprovodila blanenská kapela a Kamarádi. Reportáž z Valentinské pouti se objevila i na ČT 2 v Křesťanském magazínu.

<https://mladez.biskupstvi.cz>

@dcm.brno @dczm.mamre

@dcnbrno @dczm.mamre @kefasfest @goodwayscz

CHARITA

Posláním Diecézní charity Brno (DCHB) je služba milosrdné lásky církve bližnímu v nouzi bez ohledu na jeho příslušnost k rase, národnosti, vyznání a politickému přesvědčení. Pilířem charitní práce jsou čtyři základní hodnoty – pravda, svoboda, spravedlnost a láska. DCHB pomáhá seniorům, lidem bez přístřeší, rodinám a ohroženým matkám, lidem s mentálním postižením a autismem, sociálně znevýhodněným i dalším osobám v nouzi na celém území Jihomoravského kraje a části Kraje Vysočina.

DCHB je tvořena devíti oblastními Charitami (OCH) – Oblastní charita Blansko, Oblastní charita Břeclav, Oblastní charita Hodonín, Oblastní charita Jihlava, Oblastní charita Rajhrad, Oblastní charita Tišnov, Oblastní charita Třebíč, Oblastní charita Znojmo, Oblastní charita Žďár nad Sázavou – a odborem Služby Brno.

Foto: © Richard Bouda

TŘICET LET DIECÉZNÍ CHARITY BRNO

Diecézní charita Brno oslavila třicetileté výročí od svého obnovení brněnským biskupem Vojtěchem Cikrlem. V únoru roku 1992 navázala na práci charitních svazů, které působily na území brněnské diecéze už od roku 1922. Za třicet let se rozrostla do deseti oblastních Charit po celém Jihomoravském kraji a v části Vysočiny.

Ročně charitní služby obslouží více jak 58 tisíc klientů. Nejčastěji jsou to rodiče samoživitelé, rodiny s dětmi v tísní, senioři, lidé bez domova, lidé se zdravotním postižením, cizinci v nouzi, nevléčitelně nemocní a jejich blízcí a mnoho dalších. Během let se DCHB ze zakládající organizace rozrostla do společnosti, která poskytuje 106 sociálních, 30 zdravotních a více jak 20 služeb prarodinných, volnočasových, dobrovolnických. Za třicet let se tedy stala jednou z největších a nejdůležitějších neziskových nevládních organizací u nás, v současné době zaměstnává přes 1 800 pracovníků. Aktivity Charity navíc doplňuje ještě přes 1 100 dobrovolníků, kteří pomáhají při krizových situacích a v charitních službách. Až 16 000 dobrovolníků pomáhá při veřejných sbírkách.

POMOC PRO UKRAJINU A LIDI PRCHAJÍCÍ PŘED VÁLKOU

Ve čtvrtek 24. února 2022 v ranních hodinách napadlo Rusko sousední Ukrajinu. Diecézní charita neváhala a ihned se zapojila do aktivní pomoci. Pracovníci Diecézní charity Brno se v celé diecézi začali připravovat na přijetí uprchlíků, aby již od počátku zajistili účinnou a systematickou pomoc. Kromě toho Charita organizovala i humanitární pomoc pro zasažené oblasti.

V krajských městech, v Brně a Jihlavě, pracovníci Charity působili především na Krajských centrech asistenční pomoci Ukrajině (KACPU), zde pomáhali především s asistencí, tlumočením, orientací nebo poskytovali informace o navazujících službách. V Brně mohli uprchlíci z Ukrajiny také využít speciálně zřízené telefonní linky se zaměřením na odborné poradenství a podporu při hledání krizového, ale i dlouhodobého ubytování. Všem příchozím bylo nabídnuto i právní poradenství a psychologická podpora. V Jihlavě se tamní Charita soustředila především na zásobování potravinami, hygienou, ošacením, lůžkovinami a dalšími nezbytnostmi.

Oblastní charita Znojmo spolupracuje s ukrajinskými Charitami již desítky let. Proto okamžitě začala organizovat dodávku humanitární pomoci přímo na Ukrajinu.

V uplynulém roce uskutečnili celkem devět cest, kdy na Ukrajinu svým dlouhodobým partnerům dopravila trvanlivé potraviny, hygienický materiál, finanční pomoc či elektrocentrály. Zajistit tento materiál pomohly všechny Charity brněnské diecéze. Na zpáteční cestě přivezli pracovníci Charity do Znojma uprchlíky, pro které měli již zajištěné ubytování. Diecézní charita Brno ve své pomoci ukrajinským uprchlíkům ani nyní nepolevuje. Všechny oblastní Charity i nadále poskytují řadu služeb – od odborného poradenství, tlumočení, doprovodů na úřady, pomoc s hledáním zaměstnaní, škol pro děti či ubytování až po materiální pomoc.

© Richard Bouda

ROK PO TORNÁDU

Dne 24. června 2022 uplynul rok ode dne, kdy na jihu Moravy zničilo tornádo řadu domů v pěti obcích. Pracovníci Charity byli na místě od prvních okamžiků a zůstali přítomni po celý rok. Koncem prosince koordinátoři ukončili v terénu svou činnost. Za dobu svého působení prováděli šetření v domácnostech, organizovali podpisy smluv či poskytovali lidem informace. Celkem bylo uspořádáno 17 tornádových komisí, které prostřednictvím darovacích smluv vyplatily poškozeným domácnostem celkem 284 704 609 korun. Na základě dohody s vedením obce Hrušky vznikla potřeba výstavby sociálního bydlení pro lidi, kteří si nedokážou své domovy opravit, ale chtějí nadále žít v tomto regionu. Na tuto stavbu je určena zbývající část prostředků ze sbírky.

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2022

Výnosy v Kč	
Vlastní výkony a služby	154 452 000
Tržby za služby od zdravotních pojišťoven	234 996 000
Dotace od ministerstva a Rady vlády	356 884 000
Dotace od krajů	66 429 000
Dotace od obcí	94 486 000
Ostatní dotace	60 102 000
Sbírky, dary	41 486 000
Ostatní	18 215 000
Celkem	1 027 050 000

Náklady v Kč	
Osobní	768 065 000
Ostatní	43 597 000
Spotřeba materiálu a energie	105 159 000
Služby	72 635 000
Odpisy	36 960 000
Celkem	1 026 416 000

Podrobné informace v samostatné výroční zprávě
Decézni charity Brno na <http://dchb.charita.cz/vyrocní-zpravy/>

DIECÉZNÍ SOUD A AKADEMIE KANONICKÉHO PRÁVA

DIECÉZNÍ CÍRKEVNÍ SOUD

Při Diecézním církevním soudu v Brně působilo během roku 2022 sedmdesát pět pracovníků a spolupracovníků. V roce 2022 se u Diecézního církevního soudu v Brně projednávalo 125 kauz. Jedná se o různé druhy soudních nebo administrativních řízení. Během roku se podařilo ukončit 60 kauz, z nichž 25 bylo sporů o platnost manželství; zatímco přijato bylo 61 nových případů k projednávání. Z nově přijatých kauz stojí za zmínku započaté kanonizační řízení služebníka Božího jezuitského kněze P. Martina Středy, SJ.

Během roku probíhala kromě běžné soudní činnosti také konzultační a poradenská činnost, dále se pro soudní pracovníky podařilo uspořádat řadu formačních a vzdělávacích setkání a koncem roku byl publikován rozsudek brněnského soudu coram Orlita v mezinárodním prestižním komentáři kanonického práva Monitor Ecclesiasticus CXXXV, čímž se brněnský rozsudek stal pomůckou pro rozhodování ostatních církevních soudů.

AKADEMIE KANONICKÉHO PRÁVA

Poté, co se podařilo v roce 2021 úspěšně ukončit Diplomové studium kanonického práva a převést některé z absolventů na licenciátní studijní program Katolické univerzity Jana Pavla II. v Lublinu, se akademie věnovala započatému studiu na „Mezinárodní škole řízení institutu zasvěceného života“. V květnu proběhlo další studijně-formační setkání řeholníků ve Vranově u Brna.

Během roku vydala akademie dva díly bulletinu „Testimonium martyrii“ pro kanonizační řízení služebníků Božích Václava Drboly a Jana Buly. Dále se podařilo publikovat materiály v oblasti manželské problematiky, dotýkající se období přípravy snoubenců na manželství. Publikace pochází od tří absolventů Diplomového studia manželství a rodiny (R. D. Stanislava Tomšíčka a manželů Blažkových), které Akademie kanonického práva realizovala ve spolupráci s Papežským institutem Jana Pavla II. pro studium manželství a rodiny v letech 2016–2019. Kromě již zmíněného se podařilo v červenci 2022 na Velehradě uskutečnit pod vedením Marie Fridrichové (rovněž absolventky zmíněného studia manželství a rodiny) týdenní formační setkání pro rodiny ve spolupráci s Centrem pro rodinu při Biskupství ostravsko-opavském. Tato forma setkání pro rodiny, zorganizovaného již třetím rokem po sobě, se setkává s úspěchem a spokojeností účastníků a s jejich žádostí o pokračování. Více o formaci manželů je uvedeno na stránkách akademiekp.cz - v sekci Archiv aktivit.

KULTURA A PAMÁTKY

DIECÉZNÍ MUZEUM

Pracovníci Diecézního muzea mohli po třech letech opět realizovat svoje aktivity v podobném rozsahu jako před vypuknutím pandemie covid-19. Vzhledem k vysokému přílivu uprchlíků z Ukrajiny sužované válkou bylo Diecézní muzeum jednou z prvních brněnských kulturních institucí, která zpřístupnila po dobu od 21. března do začátku prázdnin svoji expozici občanům Ukrajiny zdarma. Tato nabídka byla uprchlíky hojně využita.

Tradiční Brněnská muzejní noc byla v Diecézním muzeu prolnta příběhem života sv. Pavla. Studenti JAMU pod vedením prof. Ivo Krobota připravili na téma jeho života poutavé pouliční divadelní představení. V okolí katedrály byla pro děti připravena projížďka na koních a výtvarné dílny. V katedrále sv. Petra a Pavla zazněly dva koncerty varhanní hudby. Aktivity pořádané u příležitosti muzejní noci navštívilo asi tisíc návštěvníků.

Hlavní sezónní výstavy v rámci projektu Kultura v areálu Petrova 2022 s názvem „Pod ochranou sv. Václava – 400 let význačné kolegiátní kapituly v Mikulově“ a „Jiří Šindler 100 let“ byly zahájeny při společné vernisáži ve středu 15. června a za celou dobu jejich trvání do 2. října je navštívily rekordní čtyři tisíce návštěvníků.

Další výstavu, která připomínala padesáté výročí úmrtí biskupa Karla Skoupého a byla instalována v katedrále sv. Petra a Pavla, zhlédlo na tři tisíce zájemců. Poslední výstavou na sklonku roku 2022 byla instalace v prostorách Galerie Diecézního muzea s názvem „Společenství svatých Pavla Hřebíčka, aneb svatí vás chtějí vidět“. Tuto expozici, která přilákala zájem o soudobé sakrální umění, navštívilo 350 osob.

Stálou expozici „Vita Christi – Život Kristův“ v uplynulém roce navštívilo přibližně 2800 osob v organizovaných skupinách i jako jednotlivci, přičemž stále roste zájem turistů o službu Brnopas.

Do stálé expozice Vita Christi přibyly další významné exponáty, a sice dvě dřevěné skulptury Madony – z Klobouk a z Předína. Madona z Klobouk, která byla převezena ze stálé expozice Národní galerie v Praze, je nejstarší dochovanou dřevěnou sochou na Moravě a druhou nejstarší na našem území vůbec. Po skončení letní výstavy byla do stálé expozice instalována i sada liturgických předmětů, které proboštu v Mikulově daroval císař Napoleon III. Expozice Diecézního muzea tak nově představuje vedle obrazu Madony z Veveří další umělecky i historicky cenné artefakty.

Stálou expozici sakrální architektury v brněnské diecézi v Zahradách pod Petrovem zhlédlo kolem čtyř tisíc návštěvníků a Galerii Diecézního muzea s prodejní výstavou současného sakrálního umění pak dalších 500 osob.

Při mimořádném srpnovém programu na výroční Den Brna připravili pracovníci muzea speciální komentovanou prohlídku jezuitského kostela Nanebevzetí Panny Marie a v Zahradách pod Petrovem divadelní představení Princ Bajaja v podání Vítězslava Marčíka. Připravených aktivit ke Dnu Brna se zúčastnilo 300 osob.

Již tradičně uspořádalo muzeum také letní příměstský tábor, tentokrát s názvem „Proti proudu času“, jehož se zúčastnilo patnáct dětí především z řad zaměstnanců biskupství.

Kromě působení přímo v centru Brna na Petrově zapůjčuje muzeum své výstavní projekty také do farností v celé diecézi. V tomto roce byla výstava „Turínské plátno – podoba Kristovy tváře“ zapůjčena do Lomnice u Tišnova, kde ji zhlédlo 250 osob.

Do Diecézního muzea tradičně zavítaly i školní skupiny. Nejvíce z nabízených programů zaujal program „Advent – připravujeme se na Vánoce“, jehož se zúčastnilo v devatenácti skupinách 250 dětí. Mezi další oblíbené vzdělávací programy patří „Tajemství Petrova“, „Umění vypráví“ a „Světová náboženství“. Celkem pracovníci připravili programy pro 57 školních a dětských skupin, mimo to se věnovali také seniorům, kteří přišli ve 12 skupinách. Celkem bylo zrealizováno 96 skupinových akcí pro 2500 osob.

V roce 2022 vyšla v řadě už třetí komiksová publikace, tentokrát s názvem „Průvodce po poutních místech brněnské diecéze pro nejmenší“, kde fiktivní postavy Petra a Miriam provázejí děti po dvanácti nejvýznamnějších poutních místech brněnské diecéze. Finanční prostředky na vydání publikace věnoval jako osobní dar otec biskup Vojtěch Cíkrle.

Pro rodiče a jejich nejmenší děti připravili pracovníci „Dětský klub Diecézního muzea“, kde se při pěti setkáních děti do šesti let seznamovaly hravou formou s prostředím areálu Petrova a samotného muzea.

Mimo návštěvníky jednotlivých akcí a výstav zavítalo do prostor muzea pro informaci nebo za nákupem suvenýrů dalších osm tisíc osob, především turistů, z toho téměř 2500 osob ze zahraničí.

Celkem pracovníci Diecézního muzea v Brně oslovili svojí činností s důrazem na pastorační práci přibližně 24 000 turistů a návštěvníků areálu Petrov, což je mírný nárůst oproti poslednímu roku před začátkem pandemie covid-19.

O činnosti Diecézního muzea bylo v roce 2022 referováno v mnoha médiích, přičemž hned na začátku roku byl v Rádiu Proglas odvysílán téměř půlhodinový pořad, který představil posluchačům činnost muzea i jeho pracovníky.

<https://dieceznimuzeum.cz>

DIECÉZNÍ KONZERVÁTORSKÉ CENTRUM

V roce 2022 se Diecézní konzervátorské centrum (DKC) soustředilo na svou hlavní činnost, která spočívá ve zpracovávání evidence a inventarizaci předmětů kulturní hodnoty, jejich podrobné specifikaci, doplňování a upřesňování údajů o jednotlivých předmětech do jejich karet. Tímto způsobem se veškerá data ukládají do informačního systému DKC. Do konce roku 2022 bylo zpracováno 52 245 nemovitých a movitých kulturních předmětů, které jsou ve vlastnictví či správě farností, nacházejících se na území brněnské diecéze.

Dále se pokračovalo v postupném deponování nejvíce ohrožených předmětů do depozitáře brněnského biskupství, který splňuje veškeré současné technické požadavky kladené na moderní depozitáře. V současné době se v depozitáři nachází 3 675 předmětů.

V roce 2022 se také podařilo zkompletovat sbírku pamětních mincí, medailí a drobných předmětů z osobního majetku brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho. Soubor čítající více než 300 kusů byl následně převezen k úschově do depozitáře.

Celkový počet karet	52 245
z toho movitých předmětů	50 883
nemovitých	1 362
Zapsané kulturní památky	12 771
movité	11 877
nemovité	894
Umístění v depozitáři	2 388
výpůjčky	638
krádeže	190

DKC i v tomto roce pomáhalo zajistit prezentaci a popularizaci uměleckých církevních předmětů z majetku farností a Biskupství brněnského. Byly realizovány výpůjčky kulturně hodnotných předmětů na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice. Nejvýznamnější byla spolupráce s Muzeem umění Olomouc (MUO) na přípravě výstavy „Posvátné umění v nesvaté době/ České sakrální umění 1948-1989“, která byla zahájena 27. října. Záměrem bylo ukázat uměleckohistorický pohled na širokou škálu realizací sakrální architektury, obrazové a sochařské tvorby nebo užitého umění ve specifických interiérech za čtyřicet jedna let komunistické totality v čase cílené ateizace společnosti a krutých restrikcí. Na tuto výstavu byly zapůjčeny cínové svícny od Jana Koblasý a studie oltářního obrazu od Mikuláše Medka, oboje z farnosti Jedovnice, a relikviář sv. Vavřince z farnosti Olešnice na Moravě.

S touto institucí DKC spolupracovalo rovněž na výstavě „Piaristé na Moravě a ve Slezsku“, která se konala ve dnech 29. června až 2. října v galerii Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Byl na ní zapůjčen novogotický relikviář s ostatky sv. Jana Kalasanského z farnosti u kostela sv. Jana v Mikulově.

Další výstavou, na které se podílelo DKC, je výstava Muzea regionu Boskovicka s názvem „Boskovice 1222-2022“ připravená k jubileu 800 let od první písemné zmínky o Boskovicích. DKC zprostředkovalo muzeu zápůjčku unikátní barokní vyšívané kasule s motivem ukřižování z majetku místní farnosti, vztahující se k osobě Ladislava z Boskovic. Výstavu byla zahájena 13. října 2022.

Obdobnou zápůjčku, v tomto případě barokní dalmatiky z farnosti Bystřice nad Pernštejnem, zprostředkovalo DKC Regionálnímu muzeu ve Žďáru nad Sázavou, kde proběhla od 10. června do 11. října 2022 výstava „Roky v baroku. Životní pouť barokního člověka“, která vznikla při příležitosti 300. výročí posvěcení poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

DKC také participovalo na obohacení „Malé galerie obrazů“, instalované na Obecním úřadě v Kořenci, o obraz P. Richarda Zavadila od malíře Františka Řehořka, která připomíná osobnost tohoto akademického malíře původem z Boskovic, který byl nejvíce činný právě v obci Kořenec.

V rámci spolupráce s Moravskou galerií v Brně byly galerii opět prodlouženy dlouhodobé výpůjčky uměleckohistorických předmětů, které jsou již několik let součástí stálé expozice v Dietrichsteinském paláci v Brně.

rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet výpůjček	18	9	9	4	6	6

DKC pokračovalo také ve zprostředkovávání výpůjček sakrálních předmětů mezi farnostmi a v zajišťování a distribuci nevyužívaných sakrálních předmětů pro jiné farnosti, a to i ve formě daru. Celkově bylo v loňském roce uzavřeno 24 výpůjčních smluv a čtyři darovací smlouvy, a to včetně prodlužujících dodatků:

rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet výpůjček	10	23	41	30	23	24

rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet výpůjček	32	23	11	7	5	4

DKC pokračovalo mimo jiné také ve spolupráci s Akademií věd ČR ve zpracovávání podkladů pro další díly publikací „*Umělecké památky Moravy a Slezska*“.

V souladu se svým posláním poskytovali zaměstnanci DKC odborné konzultace farnostem, a to například v záležitostech oprav a údržby mobiliáře, restaurování předmětů, evidence nových přírůstků či postupu při vyřazování předmětů z databáze a farního inventáře. DKC pokračovalo také ve spolupráci s ostatními diecézními konzervátorskými centry. Například s konzervátory z Biskupství českobudějovického spolupracuje již druhým rokem na badatelském projektu, který se týká liturgického textilu. V rámci něj byla uskutečněna zápůjčka ojedinělého baldachýnu z přelomu 16. a 17. století z majetku farnosti Letovice.

I v roce 2022 se zástupci DKC několikrát zúčastnili celostátního setkání konzervátorů na půdě ČBK, které je důležitou platformou, kde zaměstnanci jednotlivých konzervátorských center diskutují a zamýšlejí se nad oborovými otázkami a společným posláním – ochranou předmětů kulturní hodnoty v církevním prostředí.

Rovněž také pokračuje spolupráce s Policií ČR při hledání zcizených předmětů. Fotodokumentace pořizená DKC slouží policii jako důležitý podklad při hledání ukradených či poškozených předmětů. V rámci této spolupráce bylo v roce 2022 identifikováno sousoší Křest Krista z rokokové křtitelnice z farnosti Nemoctice.

Neméně důležitou činností DKC je dohled nad studiem badatelů v církevních objektech, včetně agendy schvalování pořizování fotodokumentace. V průběhu roku 2022 bylo uděleno celkem deset povolení fotografování, filmování a publikace reprodukcí uměleckých děl.

KNIHOVNA BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO

V roce 2022 zařadila Knihovna Biskupství brněnského do svého knižního fondu další velkou část anglických křesťanských knih. Dokončila tak cennou sbírku teologické literatury, obsahující přes devět tisíc svazků. V průběhu celého roku se knihovnice soustředily především na katalogizaci těchto svazků a následného odeslání do Souborného katalogu Národní knihovny. Do katalogu tak bylo vloženo rekordních 2900 knižních přírůstků. Aktuální anglický knižní fond Knihovny Biskupství brněnského tak slouží nejen akademické obci a studentům, ale široké veřejnosti z celé České republiky. Stává se zdrojem informací pro české katolické pro-life, apologetické, charitativní, vzdělávací, společenské a evangelizační pracovníky, pastorační pracovníky, ale i nakladatele či cizince žijící v naší zemi.

Kromě stálé péče o knižní fond, pečovaly knihovnice také o čtenáře, kteří si celkem vypůjčili téměř pět tisíc svazků. Uživatelé knihovny také stále více využívají vyhledání a objednání knihy přes elektronický katalog, či prodloužení výpůjční doby z pohodlí svého domova.

Zapůjčením historických křesťanských knih, makety Šebestiána Kubínka v životní velikosti i s napodobeninou jeho krosničky, se knihovna také podílela na oslavě 140. výročí úmrtí Šebestiána Kubínka v Blažovicích.

Pro zájemce o historii proběhla v září v knihovně přednáška a autogramiáda Mgr. Bc. Veroniky Řehákové, Ph.D., kde představila svou novou knihu o moravském knězi a vlastenci Matěji Procházkovi, blízkém příteli a spolupracovníkovi Františka Sušila.

DIECÉZNÍ ARCHIV

K 31. prosinci 2022 činil rozsah archivních fondů a sbírek v péči Diecézního archivu celkem 1558,51 bm, uložených v 481 archivních souborech. Faktický roční přírůstek tedy vykazuje (po odečtu metráže ušetřené úspornějším uložením archiválií) celkem 16,76 bm. Se správou archivu je spojeno vedení ústřední spisovny Biskupství brněnského. Z farností sem bylo v roce 2022 převzato celkem 12,5 bm dokumentů. Pozoruhodným souborem jsou zvláště materiály farnosti Brno-Lesná, která v roce 2020 dokončila stavbu kostela blahoslavené Marie Restituty.

Zajímavý byl také nález Římskokatolické farnosti Strachotín, která byla v našem archivu doposud zastoupena jenom nepatrným zlomkem, a jejíž všech písemný materiál byl dosud považován za zničený požárem za přechodu fronty na jaře roku 1945. Jediný přírůstek činí také pergamenová fundační listina Kapitulky sv. Petra a Pavla v Brně z roku 1746, která se z kapitulního archivu ztratila již před desetiletími a kterou se podařilo zachytit díky upozornění kolegy z Národního archivu. Nejcenějším objevem roku se pak stal rukopis ze 16. století, pozoruhodný svojí hodnotou z hlediska hagiografického.

V roce 2022 bylo zpracováno celkem 4,76 bm archiválií, zinventarizováno 11,21 bm. U některých archivních fondů bylo přistoupeno k reinventarizaci, celkem vzniklo 11 nových archivních pomůcek. Zdigitalizováno bylo 6 farních kronik, zhotoveno bylo 857 snímků.

V letošním roce se badatelská agenda po letech poznamenaných pandemií covid-19 postupně začala vracet k normálu. Diecézní archiv zaznamenal celkem 86 badatelských návštěv (z toho čtyři zahraniční) a předložil jim ke studiu celkem 835 evidenčních jednotek. Pro potřeby úřadů vypracoval archiv 22 odborných rešerší, dalších 18 pak pro žadatele z řad soukromých osob. Pracovnice archivu zodpověděly 132 běžných badatelských dotazů (z toho 13 zahraničních). Téměř polovina z nich se vztahovala ke genealogickému výzkumu, jinak se zájem badatelů soustřeďoval převážně na dějiny jednotlivých farností, životopisy kněží a stavební vývoj církevních objektů. Ze strany měst a obcí přicházely žádosti o zjištění podrobností k památkám drobné sakrální architektury, motivované zodpovědnou snahou o jejich kvalitní obnovu. Opakovanými tématy studia byla duchovní hudba, perzekuce církve za totality nebo

úpravy liturgického prostoru po II. vatikánském koncilu. Pro potřeby farností a Diecézního církevního soudu archiv dohledával doklady o udělených svátostech, archivní materiály sloužily i k doložení skutečností majetkového a pracovně-právního charakteru.

Přednáškové a výstavní aktivity našeho archivu se soustředily k zajímavým výročím uplynulého roku. Výročí 245 let od založení Biskupství brněnského připomněla přednáška připravená pro Mobilní univerzitu Cyrilometodějské křesťanské akademie, stému výročí Charity pak byla věnována výstavka instalovaná v prostorách archivu v podzimních měsících roku 2022. Zápůjčkou portrétů bl. Karla Habsburského a jeho manželky Zity Bourbonsko-Parmské přispěl archiv ke vzpomínkové slavnosti pořádané Kongregací sester těšitelek Božského Srdce Ježíšova v Rajhradě u Brna při příležitosti 100. výročí úmrtí blahoslaveného Karla.

Kopie listin z fondu Kapitula Mikulov posloužily pro výstavu „*Pod ochranou sv. Václava*“, pořádanou Diecézním muzeem v kryptě katedrály sv. Petra a Pavla ke 400. výročí založení mikulovské kapituly. Snímky z archivních fondů prezentovalo Diecézní muzeum také na výstavce, přibližující osobnost biskupa Karla Skoupého, od jehož narození uplynulo 100 let. Příležitostí, jak představit činnost Diecézního archivu, se stala velká odborná exkurze pracovníků Moravského zemského archivu v Brně a jeho okresních pracovišť. Veřejnost se s naším archivem mohla seznámit díky reportáži odvysílané televizí Noe.

CESTOVNÍ RUCH A CÍRKEVNÍ TURISTIKA

Církevní turistika prezentuje křesťanské církevní památky, poutní místa a další zajímavosti, které mají křesťanskou víru jako společného jmenovatele. Zároveň představuje nové možnosti využití církevních objektů a propojuje křesťanské církevní památky s ostatními doprovodnými aktivitami, přispívajícími k obnově duchovních, duševních i fyzických sil.

Projekt Církevní turistika je určen nejširší veřejnosti a navazuje na úspěšné projekty Noc kostelů a Křesťanský advent a Vánoce. Jednotný vizuální styl propojuje jednotlivé aktivity církevní turistiky, prezentuje je navenek, a tak zdůrazňuje a posiluje povědomí veřejnosti o nabídce církevní turistiky. Práce oddělení Cestovního ruchu a církevní turistiky je velmi pestrá a sahá od vývoje webových stránek, přes vytipování neobsazených far a objektů vhodných pro využití v turismu, vzdělávání pracovníků v církevním cestovním ruchu, vydávání propagačních tiskovin, až po marketingové aktivity.

Církevní turistika je od roku 2018 členem Evropské asociace Romea Strata (AERS), která si vytkla cíl představit poutní stezku víry a kultury Romea Strata, která v minulosti vedla od baltského moře až do Říma a fungovala jako spojka mezi západem a východem. Následně získala certifikaci „Kulturní stezky Rady Evropy“.

Biskupství brněnské se jako člen AERS připojilo k iniciativě na podporu míru a společně s farností Bílovice nad Svitavou uspořádalo 5. března 2022 pěší pouť na podporu Ukrajiny. Trasa vedla po části stezky Romea Strata – z Bílovic nad Svitavou do Křtin. Ve stejný den ožila poutní stezka Romea Strata i v Rakousku (Vídeň – Heiligenkreuz) a Itálii (Vicenza – Monte Berico). Pěší pouti se zúčastnili také ukrajinští uprchlíci.

Církevní turistika prezentovala poutní místa, církevní památky a křesťanské umění na mezinárodním setkání věřících, které se konalo 25. až 29. května pod názvem Katholikentag v německém Stuttgartu. Moto setkání „Sdílej život“ provázelo pestrý program, který zahrnoval přibližně 1 500 událostí z oblasti kultury, politiky, společnosti, klimatu a udržitelnosti, světové církve a mládeže. Cílem prezentace českého stánku bylo pozvání německých věřících na návštěvu České republiky, především se zaměřením na její církevní památky.

INTERNETOVÉ PREZENTACE

Biskupství brněnské provozuje internetový portál, který je určen nejširší veřejnosti a obsahuje internetové prezentace www.nockostelu.cz, www.cirkevniTuristika.cz, www.ibohoslužby.cz, www.krestanskevanoce.cz, www.velikonoce.cz. Informace na tomto portále jsou propojeny v jedné databázi a jsou průběžně aktualizovány přímo z farností a sborů. Návštěvnost portálu je téměř půl milionu návštěv ročně.

www.CirkevniTuristika.cz

Církevní turistika nabízí na svých stránkách přehled poutních míst a církevních památek i zajímavostí a propojuje křesťanské církevní památky s ostatními doprovodnými aktivitami, které přispívají k obnově duchovních, duševních i fyzických sil. Stránky jsou přizpůsobeny pro všechna mobilní zařízení a nabízejí podrobné vyhledávání podle zvolených kategorií. Je zde prezentováno více než pět set objektů napříč Českou republikou. Jedná se především o poutní místa, případně fary a kláštery, nabízející možnost ubytování, a také některá další zajímavá místa a církevní památky, jako např. muzea, krypty či věže. Stránky jsou územně i jazykově rozšířené o oblasti Rakouska a Polska.

www.iBohoslužby.cz

Aplikace umožňuje hledání kostela, sboru či modlitebny dle jeho názvu, názvu obce nebo části obce. Na těchto internetových stránkách probíhá modernizace a technické vylepšení.

www.nockostelu.cz

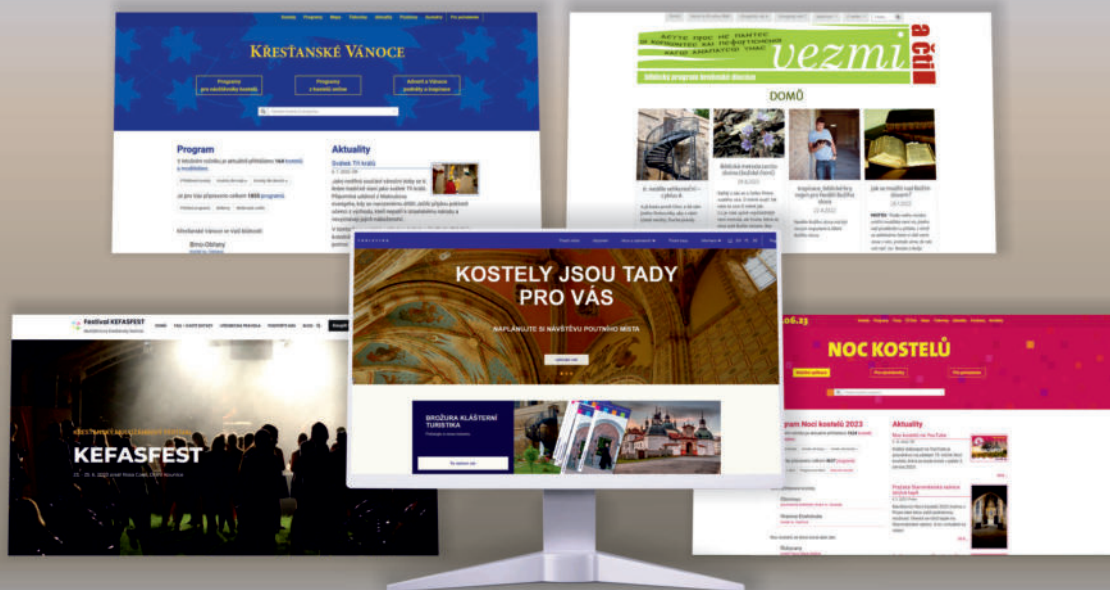
Internetová stránka www.nockostelu.cz, slouží především návštěvníkům Noci kostelů. Svůj program zde každoročně prezentuje více než 1 400 kostelů a modliteben. K dispozici jsou také informace o kostele, časy bohoslužeb, možnost naplánovat si návštěvy programů pomocí aplikace „Moje Noc kostelů“ či zobrazování nejbližších deseti kostelů, ve kterých probíhá program akce. Vedle internetových stránek, které jsou responzivní pro mobilní zařízení, vznikla aplikace Noc kostelů, která nabízí uživatelům systémů Android a iOS aktuální přehled zapojených kostelů a jejich programů. Aplikace jsou ke stažení na Google Play a Apple App Store.

www.KrestanskeVanoce.cz

Základní myšlenkou internetové prezentace www.KrestanskeVanoce.cz je přiblížit co nejširší veřejnosti duchovní poselství křesťanských Vánoc a formou internetového přehledu adventních a vánočních programů nabídnout možnost navštívit betlémy, vánoční bohoslužby a tematické programy, které nabízejí během adventní a vánoční doby křesťanské farnosti a sbory.

www.velikonoce.cz

Internetový portál [Velikonoce.cz](http://www.velikonoce.cz) vznikl na základě potřeby najít způsob, jak slavit tyto svátky v situaci, kdy nebylo možné vlivem špatné epidemiologické situace navštívit kostely. Stránky umožňují vyhledávat inspirace k prožití velikonočního smíření s Bohem, vedení domácí bohoslužby, tvoření i netradiční velikonoční aktivity. Farnosti mohou vkládat nabídky programů, on-line přenosy bohoslužeb a možnosti návštěvy kostela k soukromé modlitbě.

DALŠÍ PREZENTACE

<http://pastorace.biskupstvi.cz/>

Internetové stránky Pastoračního střediska brněnské diecéze informují o aktuálním dění v oblasti pastorace, ale také nabízejí aktuální nabídky vzdělávání. V období adventu zde nalezení zájemci příslušné denní texty vyhledávané brožury Průvodce adventem.

www.vezmiacti.cz

Pastorační středisko prostřednictvím těchto webových stránek pokračovalo s biblickým programem „Vezmi a čti“. Materiál vytvořený od roku 2009 byl uspořádán podle cyklů A, B, C. Webové stránky mohou nadále sloužit jako příprava k bohoslužbě slova pro jednotlivé neděle a chtějí být stále podporou četby Bible.

<https://mladez.biskupstvi.cz>

Rozcestník webových stránek určených mládeži v brněnské diecézi aneb „všechny důležité odkazy na jednom místě“ – pro ministranty, o činnosti Sdružení Petrov, Centra života mládeže „Mamre“ v Osové Bítýšce a Diecézního centra mládeže.

www.kefasfest.cz

Křesťanský festival pro mládež s bohatým programem plným hudby, sportovních aktivit a kreativních workshopů. Festival se odehrává na konci června v nádherném areálu bývalého kláštera Rosa coeli v Dolních Kounicích, který mu dodává jedinečnou atmosféru, kterou nelze zažít nikde jinde.

STAVEBNÍ AKCE

Stavební oddělení Biskupství brněnského se zaměřuje na přípravu a realizaci staveb, včetně památek, které jsou ve vlastnictví biskupství nebo farností brněnské diecéze.

Stavební oddělení jedná s příslušnými orgány ve stavebních činnostech, dotacích a veřejných zakázkách. Zajišťuje styk s orgány státní správy a samosprávy, s ostatními úřady a institucemi ve stavební a památkové sféře. Provádí kontroly a odborné konzultace při kontrole cenových nabídek, rozpočtů, veřejných zakázek a projektů. Věnuje se také přípravě a administraci žádostí o dotace, u některých akcí i projekční činnosti, a též zabezpečuje technický dozor investora. Přímo v terénu ve farnostech brněnské diecéze působí čtrnáct techniků, kteří se věnují stavbám v rámci jednoho nebo dvou děkanství.

V roce 2022 se stavební oddělení podílelo v jednotlivých farnostech na realizaci 235 stavebních oprav a investic za 219,9 mil. Kč. Zdroje financování z dotací a darů dosahovaly 156,8 mil. Kč.

Za Biskupství brněnské tvořily opravy 4,2 mil. Kč a investice 47,6 mil Kč. Biskupství dosáhlo na 2,4 mil. Kč dotací.

Zdroje financování v roce 2022 - dotace	v mil. Kč
Ministerstvo pro místní rozvoj (IROP)	75,1
Ministerstvo financí (Norské fondy)	4,6
Ministerstvo kultury	23,1
Ministerstvo zemědělství	0,4
Kraje	15,4
Obce	33,1
Dary, nadace, jiné příspěvky	5,2
Celkem	156,8

Výběr stavebních akcí v roce 2022

Oprava vnějšího zděného pilíře kostela Všetech svatých v Rájci-Jestřebí

Oprava střechy kostela sv. Bartoloměje ve Žďárné – I. etapa

Rehabilitace a obnova národní kulturní památky Kostela sv. Jakuba Většího v Brně

Obnova a restaurování venkovních omítek včetně kamenných prvků a vnějších oken kostela Nejsvětějšího Srdce Páně v Brně-Husovicích

Obnova chorální kaple nad sakristií kostela Narození Panny Marie ve Vranově u Brna

Kostel Navštívení Panny Marie v Břeclavi-Poštorné – oprava střechy

Oprava střechy kostela sv. Jana Křtitele v Rakvicích – IV. etapa

Obnova kostela sv. Jakuba Staršího a fary po tornádu v Moravské Nové Vsi

Kaple sv. Rocha v Mikulčicích – oprava poškození po tornádu

Zhotovení zvonové stolice pro 4 zvony a nosné konstrukce zvonové stolice, obnova technického vybavení a elektrického pohonu stávajících zvonů d2 a gis2; výměna žaluziových oken zvonice v kostele sv. Bartoloměje v Krumvíři

Památková obnova kostela sv. Ignáce v Jihlavě a jeho zpřístupnění veřejnosti

Kostel sv. Jana Křtitele ve Strážově – III. etapa obnovy střechy

Oprava fasády kostela sv. Markéty ve Zhoři – I. etapa

Oprava věže kostela sv. Cecílie v Dobrém Poli

Kostel sv. Michaela v Dolních Věstonicích – dokončení opravy podlahy v presbytáři a restaurování renesančních maleb v lodi kostela

Oprava dřevěného povalového stropu nad lodí kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Šlapanicích – I. etapa

Restaurování schodiště, kříže a soch u kostela Nanebevzetí Panny Marie v Rancířově

Celková obnova kostela sv. Markéty v Jaroměřicích nad Rokytnou, perly Vysočiny IROP

Obnova fasády kostela sv. Petra a Pavla v Miroslavi – I. a II. etapa

Oprava střechy a krovu fary v Prosiměřicích – III. etapa

Oprava střechy kostela Narození Panny Marie v Neslovicích – II. etapa

Oprava sanktusníku kostela sv. Mikuláše ve Veverských Knínicích

Projekty spolufinancované z evropských dotací a jejich výše

Projekty spolufinancované z IROP (Integrovaný regionální operační program):

■ Aktuálně probíhající

Celková obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie v areálu kláštera Porta Coeli v Předklášteří: 44,6 mil. Kč a Celková obnova kostela sv. Jakuba Většího v Brně: 111,9 mil. Kč.

■ Dokončeno v roce 2022

Celková obnova kostela sv. Markéty v Jaroměřicích nad Rokytnou: 94,9 mil. Kč.

Také probíhá projekt, který je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Fondů EHP (Evropský hospodářský prostor):

- Památková obnova kostela sv. Ignáce v Jihlavě a jeho zpřístupnění veřejnosti: 25,9 mil. Kč.

Sanace hrobky v kostele sv. Jana Křtitele ve Slavkově u Brna

Obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie v areálu kláštera Porta Coeli v Předklášteří –
restaurování hlavního oltáře, poprsní oratoří a kazatelny

Oprava střechy kostela Povýšení sv. Kříže v Drásově

Obnova střechy kostela sv. Vojtěcha v Telči – I. etapa

Obnova střechy věže kostela sv. Petra a Pavla v Dalešicích

Oprava ohradní zdi kostela sv. Bartoloměje v Radostíně nad Oslavou – II. etapa

Oprava ohradní zdi kostela Nanebevzetí Panny Marie v Olbramkostele

Oprava krovu a střechy jižní boční lodi kostela Nalezení sv. Kříže ve Znojmě – II. etapa

Obnova střechy a položení střešní krytiny na faře v Jimramově

FOND NA PODPORU KNĚŽÍ A PASTORACE V BRNĚNSKÉ DIECÉZI

DONATOR.CZ

Webový portál donator.cz, který slouží jako dárcovská platforma pro podporu pastoračních aktivit v brněnské diecézi, poskytl v roce 2022 donátorům opět možnost přispět do vyhlášených kostelních sbírek nebo na projekty schválené diecézním biskupem. Touto cestou bylo darováno celkem 2,2 mil. Kč.

FOND PULS

Klíčovým projektem platformy donator.cz je Fond PULS. V uplynulém roce se velká rodina malých dárců Fondu PULS rozrostla o dalších 1 019 nových dárců a dosáhla celkového počtu 8 180 donátorů. Výše jejich darů dosáhla 19,8 mil. Kč, což představuje oproti roku 2021 nárůst o 8 %. Průměrný dar donátora byl 2 420 Kč. Nejštědřejším dnem bylo pondělí 28. února, kdy výše darů dosáhla částky 445 507 Kč. Příspěvky farností a kapitul byly 0,9 mil. Kč. Celkové příjmy fondu tedy činily 20,7 mil. Kč.

Prioritním výdajem fondu byl příspěvek na mzdy kněží ve výši 20,5 mil. Kč, což je 22 % z celkových nákladů na mzdy kněží. Dalším výdajem byl příspěvek na zajištění služeb farnostem (stavební technici a děkanátní účetní) ve výši 1 mil. Kč.

Vzhledem k ukončení pandemických opatření se mohli v květnu 2022 donátoři po dvou letech opět setkat, tentokrát při pouti donátorů v poutním areálu v Žarošicích.

Tradiční aktivitou jsou pravidelné mše svaté za donátory a na jejich úmysly, které jsou slouženy každé první úterý v měsíci v kapucínském kostele v Brně.

HOSPODAŘENÍ FONDU NA PODPORU KNĚŽÍ A PASTORACE BRNĚNSKÉ DIECÉZE V ROCE 2022

Příjmy v Kč	Rozpočet	Skutečnost
Převod zůstatku - 1. 1. 2022	-	4 266 286
Příjmy PULS	36 000 000	20 766 147
Celkem	36 000 000	25 032 433

Výdaje v Kč	Rozpočet	Skutečnost
Příspěvek na mzdy duchovních	35 000 000	20 500 000
Technická a ekonomická agenda farností	1 000 000	1 000 000
Celkem	36 000 000	21 500 000
Zůstatek (PULS) - 31. 12. 2022	-	3 532 433

HOSPODAŘENÍ BRNĚNSKÉ DIECÉZE

Biskupství brněnské   Farnosti, kapituly

Výnosy v Kč	331 646 000	542 836 000
Tržby za vlastní výroby	27 155 000	
Tržby z prodeje služeb	46 982 000	84 924 000
Tržby za prodané zboží	10 325 000	
Úroky	4 557 000	2 708 000
Kursově zisky	13 808 000	
Zúčtování Fondu na podporu kněží a pastorače - mzdy	21 500 000	
Zúčtování Fondu na podporu kněží a pastorače - projekty	1 624 000	
Zúčtování fondů - ostatní	1 252 000	23 414 000
Ostatní výnosy včetně sbírek	23 135 000	196 997 000
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1 527 000	20 726 000
Tržby z prodeje materiálu	548 000	7 000
Výnosy z finančního majetku	50 964 000	2 135 000
Příspěvek na podporu činnosti	100 793 000	
Dary	6 677 000	90 994 000
Provozní dotace	20 799 000	120 931 000

Biskupství brněnské   Farnosti, kapituly

Náklady v Kč	304 276 000	483 052 000
Spotřeba materiálu, energie a neskladovaných dodávek	11 116 000	81 544 000
Prodané zboží	10 663 000	1 566 000
Opravy a udržování	21 557 000	241 168 000
Cestovné	1 099 000	173 000
Reprezentace	291 000	367 000
Ostatní služby	13 193 000	27 153 000
Mzdové náklady	118 508 000	8 644 000
Zákonné sociální pojištění	38 901 000	1 484 000
Zákonné sociální náklady	666 000	85 000
Ostatní sociální náklady	5 132 000	39 000
Daně a poplatky	10 883 000	9 205 000
Úroky	3 754 000	1 468 000
Kursově ztráty	102 000	1 000
Dary	14 591 000	61 282 000
Ostatní náklady	2 344 000	5 078 000
Odpisy dlouhodobého majetku	28 135 000	30 670 000
Prodaný dlouhodobý majetek	22 677 000	12 949 000
Opravné položky	653 000	
Členské příspěvky	11 000	176 000
Výsledek hospodaření v Kč	27 370 000	59 784 000

Diecézní sbírky

sbírka	v Kč
halěř sv. Petra	3 850 357
Boží hrob	586 855
na charitativní účely	3 105 920
na bohoslovce	3 098 255
na misie	4 970 174
na pomoc Ukrajině	9 944 124
na pronásledované křesťany	2 973 941
na podporu katolických médií	3 364 875
na Bibli	2 111 751
na velká setkání mládeže	2 544 785
Celkem	36 551 037

PODĚKOVÁNÍ

Všechny události a údaje v této výroční zprávě jsou výsledkem pečlivé práce řady lidí. Kněží, jáhnů, pracovníků biskupství a center v různých oborech činnosti – v administrativních i pastoračních. Všem patří poděkování za obětavou službu i tvůrčí nasazení.

Poděkování patří také všem, kteří život církve v brněnské diecézi podporují svými modlitbami, oběťmi a finančními dary. Všichni společně se podílejí na pestré mozaice činností, ve kterých se naplňuje poslání a služba církve.

Biskupství brněnské
Výroční zpráva 2022

Fotografie na titulní straně: Dušan Kadlec (Člověk a Víra)
Další fotografie: Člověk a Víra, archiv Biskupství brněnského,
archivy jednotlivých středisek a center, Pixabay

Editor. Martina Jandlová

Texty: Kolektiv autorů jednotlivých center a organizací

Grafické zpracování: Petra Dolíhalová

Neprošlo jazykovou úpravou

V roce 2023 vydalo

© Biskupství brněnské

Petrov8, CZ – 601 43 Brno